

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ
Гарант освітньої програми

 Роман ЧЕПОК
"02" вересня 2024 року

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. завідувача кафедри

 Інна ВАРНАВСЬКА
Протокол засідання кафедри
соціальних і поведінкових наук ХДАЕУ
від "02" вересня 2024 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **ЕКОНОМІКА ОСВІТНЬОЇ СФЕРИ**

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Освітня програма – Професійна освіта (Економіка)

Спеціальність – 015 Професійна освіта (Економіка)

Галузь знань – - 01 Освіта / Педагогіка

Херсон – 2024

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	економіка освітньої сфери
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Соціальних і поведінкових наук
Викладач	Лекції, практичні – Чепок Роман Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальних і поведінкових наук, наукова школа - Сидоренка В.К.; наукові інтереси – конструкторсько-технологічний підхід у професійній підготовці; формування професійно важливих якостей фахівця професійно-технічних навчальних закладів.
Контактна інформація	Чепок Роман Володимирович - chepok_r@ksaeu.kherson.ua
Графік консультацій	Консультації online: вівторок, четвер 15:00 – 16:30. Telegram, WhatsApp +30509796060
Програма дисципліни	<p>Змістовна частина 1. Теоретико-методичні основи економіки освітньої сфери Тема 1. ОСВІТА ЯК СФЕРА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Освітня сфера: сутність, цілі та функції. Результати освітньої діяльності та їх економічна природа. Форми реалізації освітніх послуг. Тема 2. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ОСВІТИ Методи розрахунку економічної ефективності освіти. Визначення соціально-економічної ефективності освіти. Тема 3. ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ СФЕРИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Ускладнення фінансового механізму освіти в умовах ринкової економіки. Фінансово-економічне управління системою освіти. Механізм державного фінансування освіти. Диверсифікація джерел фінансування освіти. Тема 4. ОСВІТА В ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ. УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ Сучасні тенденції розвитку вищої освіти в умовах інтернаціоналізації та глобалізації. Вплив глобалізації на освітні реформи. Мета та основні напрями міжнародного співробітництва. Суб'єкти управління міжнародним співробітництвом у галузі освіти. Міжнародні організації, освітні проекти і програми. Міжнародні джерела економічних та соціальних індикаторів, освітні індикатори. Останні тенденції розвитку освітньої сфери та реформи в освіті в різних країнах світу.</p> <p>Змістовна частина 2. Особливості організації та управління освітньою сферою Тема 5. ОСВІТНЯ СФЕРА: ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ Організація освітньої діяльності. Державне регулювання освітньої діяльності. Навчальний заклад як економічний суб'єкт. Тема 6. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ Сутнісні характеристики державного управління освітою. Основні категорії державного управління освітою. Мета управління освітою. Державна освітня політика. Тенденції змін у державному управлінні освітою. Законодавче і нормативне забезпечення функціонування і розвитку освіти.</p>

	<p>Тема 7. СИСТЕМА ТА ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ СФЕРОЮ В УКРАЇНІ</p> <p>Система органів державного управління освітою в Україні. Функції управління освітою. Сутність процесу управління освітою. Управлінські рішення в органах управління освітою. Технологія підготовки, прийняття та організації виконання управлінських рішень. Моделі управління освітою. Сучасні світові тенденції упровадження освітнього менеджменту та державно-громадського управління освітою. Інформаційно-аналітична робота в освіті.</p> <p>Тема 8. ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ СФЕРОЮ</p> <p>Сутність та функції принципів управління. Класифікація принципів управління освітою. Сутність методів управління освітою. Переконавання і примушування як загальні методи управління освітою. Адміністративні методи управління освітою. Соціальнопсихологічні методи. Економічні методи. Правові форми вираження методів управління.</p>
Мова викладання	українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	<p>Освіта як основа соціального, політичного, економічного, духовного та культурного розвитку суспільства проголошена державним пріоритетом. Як державний і громадський інститут вона передбачає відповідальність держави і суспільства за стан її функціонування. З одного боку, це зумовлюється тим, що система освіти виступає механізмом самоорганізації, що забезпечує життєдіяльність соціальної системи, змінюючи спосіб трансляції інформації, соціального досвіду, культури й цінностей, впливає на розвиток соціуму.</p> <p>Освіта стає головним засобом соціальних змін без порушення структури економічного фундаменту. Інвестиції в освіту стають важливим чинником економічного і соціального прогресу (існує пряма залежність між рівнем освіти та продуктивністю праці людини).</p>
Інформаційний пакет дисципліни	http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Метою вивчення нормативної дисципліни «Економіка освітньої сфери» є засвоєння теоретико-методичних основ економіки освітньої сфери та її функцій і механізмів, основам аналізу освітньої сфери, міжнародними економічним дослідженнями якості освіти, формування практичних навичок управління освітньою сферою, останнім тенденціями економіки та управління освітньою сферою та реформам в Україні та інших країнах. Навчитися складати аналітичні документи з аналізу освітньої сфери, спрямовані на розвиток і забезпечення змін в освіті.
Завдання вивчення дисципліни	Вивчення сутності, цілей та функцій економіки освітньої сфери, основ економічного аналізу освітньої сфери, освоєння систематичних знань про організацію та управління у сфері освіти та сформувані у здобувачів освіти уявлення про економіку та управління освітньою сферою, операційні уміння такого управління на основі розв'язання конкретних ситуацій в нашій країні.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу

Загальні	<p>ЗК 03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 08. Уміння використовувати іноземні мови у процесі здійснення професійної діяльності у професійних навчальних закладах та на виробництві.</p>
Спеціальні (фахові)	<p>СК 05. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у професійній освіті, у тому числі міждисциплінарні, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.</p> <p>СК 09. Здатність використовувати знання, уміння і навички в галузі теорії і практики викладання економіки.</p> <p>СК 10. Здатність застосовувати у викладацькій діяльності наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економіці.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	<p>РН 05. Обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проектів у професійній освіті та міждисциплінарних проектів з урахуванням етичних, правових, соціальних та економічних аспектів.</p> <p>РН 11. Застосовувати інформаційно-комунікативні технології в освітньому процесі професійної діяльності.</p> <p>РН 12. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.</p> <p>РН 13. Застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній та освітній діяльності.</p>

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2024-2025р.
Семестр	2 -й
Курс	1 курс
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента
Пререквізити	"Державна освітня політика", "Управління навчальним закладом"
Постреквізити	"Філософія освіти", "Планування і організація навчального процесу", "Державні стандарти освіти й освітнє законодавство"

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3/90
Лекції	14

Практичні / Семінарські	16
Лабораторні	-
Самостійна робота	60
Форма підсумкового контролю	іспит

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Система Moodle, загальноживані програми Microsoft Office
Обладнання	Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, телевізор

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговоренні дискусійних питань та повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт за тематикою курсу.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку –10 % від загальної суми балів за конкретне заняття. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за умови, що причина відсутності студента на модулі була поважною.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання пропущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин		балів		
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1 Теоретико-методичні основи економіки освітньої сфери							
1	Тема 1	ОСВІТА ЯК СФЕРА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	2		2	10	6
2	Тема 2	СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ОСВІТИ	2		2	10	6
3	Тема 3	ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ СФЕРИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	2		2	5	6
4	Тема 4	ОСВІТА В ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ. УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ	1		2	5	6
	ПК ЗЧ 1						9
Разом за змістовим модулем 1		45	7	-	8	30	33
Частина 2.							
Змістова частина 2. Особливості організації та управління освітньою сферою							
5	Тема 5	ОСВІТНЯ СФЕРА: ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ	2		2	10	6
6	Тема 6	ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ	2		2	10	6
7	Тема 7	СИСТЕМА ТА ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ СФЕРОЮ В УКРАЇНІ	2		2	5	6

8	Тема 8	ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ СФЕРОЮ	1		2	5	
9	ПК ЗЧ 2						9
Разом за змістовим модулем 2		45	7		8	30	27
Усього		90	14		16	60	60

10. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення, викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням опорного конспекту, дискусія
Практичні /Семінарські	Презентації, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, робота в малих групах, спостереження.
Самостійна робота	Реферативні повідомлення, індивідуальні консультації, застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль	
Поточний контроль відбувається методом реферативних виступів, спостереження за виконанням завдань самостійної роботи, співбесіди та індивідуального опитування. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається двома способами: 1) перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру (спостереження); 2) виконання завдань самостійної роботи.	
Підсумковий контроль за змістовою частиною	
Підсумковий контроль за 1 змістовою частиною - презентація самостійної роботи студента; Підсумковий контроль за 2 змістовою частиною - тестовий контроль	
Підсумковий контроль	
Формою підсумкового контролю є екзамен (усне опитування), екзамен у формі тестування (тестування на паперовому носії із ручною перевіркою). Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ХДАЕУ. Наприклад: форма проведення екзамену – письмова-усна. Види запитань з відкритими відповідями. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 60 балів) та екзамен (не більше 40 балів).	

**Розподіл балів з дисципліни
(форма контролю – екзамен)**

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)															Екзамен	Підсумкова оцінка (екзамен)
Змістова частина 1 Телефонна розмова. Презентації.							Змістова частина 2 Засідання. Перемовини.									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7 МКР1	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15 МКР 2		
Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 6	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 2	Max 40	Max 100

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	Задовільно	не зараховано
35-59	FX	Незадовільно	
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	<p>Основна література:</p> <p>Падалка О.С., Каленюк І.С. Економіка освіти та управління: навчальний посібник. К.: Педагогічна думка, 2013. 184 с.</p> <p>І.В.Іванюк. Освітня політика: навчальний посібник. К.: Університет економіки та права "КРОК", 2013. 172 с.</p> <p>Крисюк С. В. Державне управління освітою : навч. посіб. К. : НАДУ, 2015. 220 с.</p> <p>Каленюк І. С. Економіка освіти : навч. посіб. К. : Знання України, 2013. 316 с.</p> <p>Боголіб Т. М. Фінансове забезпечення розвитку вищої освіти і науки в трансформаційний період : монографія. К.: Міленіум, 2016. 508 с.</p>
---------------------------	--

Додаткова	<p>Додаткова література:</p> <p>Боголіб Т. Принципи управління вузом : монографія К. : Знання, КОО, 2014. 204 с.</p> <p>Нормативно-правові документи з питань вищої освіти /за ред. Я. Я. Болюбаша. К. : НМЦ Мінагропром, 2016. 304 с.</p> <p>Енциклопедія освіти. / Акад. пед. наук України. К. : Юрінком Інтер, 2017. 1040 с.</p> <p>Андреас Шляйхер. Экономика знаний : почему образование – ключ к успеху Европы (пер. с англ. Е. Покатович). <i>Вопросы образования</i>. 2007. №1. С. 28-43.</p> <p>Global Education Digest 2011. Comparing education statistics across the world/ - UNESCO Institute statistics, 2011. 277 p.</p> <p>Human development report: 2013. New York, Oxford University Press. 2013. 216 p.</p>
Інформаційні ресурси	<p>Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України http://dspace.nbu.gov.ua</p> <p>Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRNsoc_gum/EkUk/index.html</p> <p>Державна служба статистики України http://www.ukrstat.gov.ua</p> <p>Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] /Режим доступу: http://www.rada.gov.ua</p> <p>Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс]/ Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua</p>